

Ormen, av Stig Dagerman.

Innehållsmässigt är texten ganska komplicerad och invecklad, man måste tänka efter några gånger innan man tror att man förstår. Vad är liknelser och vad menar Dagerman verkligen?

Språkligt sett använder Dagerman ett tämligen enkelt språk. Inga egentligt svåra ord. Han använder däremot en hel del ord från det militära:

”Då lät han blicken marschera tillbaka och just när den skulle till att göra halt framför stenen hejdade den sej i själva slutsteget som förlamad...”

Ofta är orden väldigt starka, liksom kraftfulla. Detta gör att man kommer in mer i språket och har lättare att leva sej in i berättelsen. Dagerman använder sej också mycket av bilder för att förstärka innehållet:

”...den satt och stirrade som en dum fluga under båtmössan och...”

När man läser texten märker man ganska snart att det kan bli lite långa meningar. Han har bara två hela stycken, och oftast långa meningar, upp till fem rader.

Om man kollar på innehållet så märker man direkt att det handlar om militären. Den första person som omskrivs är *”sergeant Bohman”*, som denna text fokuserar. Han är befälhavare över en grupp soldater som övar. Man har legat en halvtimme i solhettan och väntar på en annan grupp. Och i hettan har gruppen mer eller mindre upplösts. Den enda som inte röker eller slappar är sergeant Bohman. Han ligger hyperspänd bakom en sten och *”skjuter mynningseldar”* mot buskagen på andra sidan järnvägen. Att han är den enda som i detta väder är uppmärksam tyder på att han tar uppgiften mycket allvarligt. Detta kommer senare att leda till döden.

Tiden är antagligen någon gång under andra världskrigen, antagligen i början. Manskapet ligger i beredskap och detta är kanske deras sista övning innan tyskarna anfaller Sverige. Anta att moralen är låg och alla vill äta god mat och komma hem till familjerna. Alla utom en, Bohman, han är helt inställd på att han måste kämpa och att han som befälhavare är *”den sammanhållande kraften, som ledde sina trupper genom eld och vatten mot fiende”*. Han har liksom en yrkesskada, att vad som än händer så måste åtminstone han stanna och göra sin plikt.

Vad som händer sen är att en orm, antagligen dödligt farlig eftersom Bohman blir rädd att *”hela hans kropp drog ihop sej som till en enorm muskel av skräck”*, slingrar sej mot Bohman. *”Ormen, ormen, ormen for det genom hans hjässa”*. Han blir helt förskräckt. Det enda han ser är ormen. Men då, plötsligt ser han solen reflekteras på celluloiden på en spejares kartfordral. Han tänker snabbt och beslutar sej, enligt sin personliga övertygelse, att försöka glömma ormen och inte avslöja sej genom att fly. När han försöker ducka bakom en sten skrämmer han ormen och den anfaller och sluter sej *”som en järnring kring hans kropp”*.

I och med att vi inte vet vad resten av boken handlar om kan vi inte men säkerhet veta vad Dagerman vill säga med sin bok, men när jag läser denna text får jag intrycket av att han menar att man ska inte offra livet för något som inte är värt det. Man ska tänka igenom sina ideal och principer så att man vet vad man är beredd att offra.

Vad som förvånar mej lite är att Dagerman skrev boken ”Ormen” under andra världskriget, 1944. Kan det vara en protest mot vad kriget gör med människorna? Han berättar ju om en man som under en övning dör på grund av det han har tvingas göra. Han kanske inte var lämplig som soldat.

Några ord författaren:

Dagerman levde ett tämligen olyckligt liv. Skilda föräldrar - växte upp hos farföräldrarna. De dog senare och han sörjde dem mycket. Debuterade med boken ”Ormen”, som blev mycket uppmärksam och klassas som en mycket ångestfull bok.

Hans ångest blev allt djupare, och han försökte flera gånger begå självmord, skar av pulsådern med rakblad. 1954 slutade han sitt liv med avgaserna från sin bil.

